

## Camillas historie

- hvordan er det at være pårørende som barn

I en kold december måned for omkring 10 år siden var Camillas far ude for en bilulykke. Han bliver påkørt af en bus og får så stærke ryg- og nakkesmerter, at han bliver kørt på skadestuen af Camillas mor. Camilla er på det tidspunkt kun ni år gammel og må blive hjemme med hendes søster på syv.

Camillas far får taget nogle prøver og scanninger og kommer hjem igen ca. 1-2 måneder efter uheldet. Han har fået piskesmæld og har derfor også fået en masse smertestillende medicin med hjem fra hospitalet. Camilla husker stadig den dag i dag, hvordan hun havde det i tiden, efter hendes far kom hjem fra hospitalet: *"Jeg husker, hvor meget jeg græd hver nat i frygt for at miste ham. Han kunne ikke det samme som før, han kunne nemlig ikke holde det ud. Alt gjorde ondt på ham"* siger Camilla.

Samtidig med Camillas bekymring for sin far bliver Camillas mor ramt af både angst, depression og stress for ca. 3 år siden. Hun stopper med at arbejde og bliver indlagt på en psykiatrisk afdeling. Camilla husker alting tydeligt. Hun og søsteren står og kigger efter bilen, som kører deres mor væk. Det regner og hagler, mens pigerne står grædende og holder om hinanden. Camillas mor er indlagt i et halvt år, og derefter ryger hun ind og ud af hospitalet. Til hendes 40 års fødselsdag holder de en lille fødselsdagsfest for de nærmeste. Men dagen efter bliver Camilla vækket af hendes far, der spørger, om hun skal have noget tøj på inden ambulancen kommer. Camillas mor har fået en blodprop i hjertet.

Fra tiden hvor Camillas mor bliver psykisk syg til 6-7 måneder senere, udvikler Camillas far et alkoholmisbrug. Det gør Camilla rigtig frustreret og bedrøvet, men hun ville absolut ikke give op:

*"Da det kom mig for øre blev jeg skuffet. Det tog mig tid, tåre og hårde ord. Vrede, trusler om opringtoner til hans læge. Det var en lang og sej kamp! Men det lykkedes mig at få ham til at stoppe"* fortæller Camilla.

Der går desværre ikke længere end tre måneder, før Camillas far nu bliver indlagt med Morbus Crohn i tyktarmen. Han bliver opereret og får en stomi, og er indlagt i lange perioder.

Camilla har om nogen haft en hård barndom. Selve det at snakke med andre om forældrenes situation er stadig svært for hende. Det er kun hendes kusiner, farbror og barndomsveninde, som hun nogle gange tager kontakt til for at snakke. For Camillas eget vedkommende har hendes personlighed ændret sig lidt:

*"Jeg er blevet mere stille og indelukket. Jeg har nemmere ved at blive sur, irriteret og ked af det. Hvis folk spørger hvordan det går, eller hvordan jeg har det, var mit standard svar, at det går godt, og at jeg har det fint"* fortæller Camilla.

Forældrenes sygdom har dog også medført, at relationen mellem Camilla og hendes søster er blevet meget tættere. Det kan til tider være svært at snakke om deres følelser og tanker, men de vil til hver en tid være der for hinanden.

I dag er Camilla meget opmærksom på sine forældre og bruger så meget tid sammen med dem, som hun overhovedet kan. Hun holder både øje med, om de har nogle smerter, men er også opmærksom på deres følelser og tanker. Hendes hverdag er blevet til en kamp mellem tid med forældrene og studiet. Hun kan til tider have en meget presset hverdag, når hun både skal nå at bruge tid med sine forældre og bruge tid på studiet. Men Camilla er en pige med ben i næsen, som ikke giver op.

Fortalt af Emilie Damsgaard august 2015

Pårørende i Danmark mener:

Håndteringen af børn som pårørende er alt for lemfældig i dagens Danmark. Der er simpelthen i sundhedsvæsenet ikke opmærksomhed nok på familiens yngste medlemmer, når de voksne er sygdomsramte – og dette gælder specielt når vi taler om de 'mindre' eller mere uspecifikke diagnoser. Der er heller ikke noget system til at opfange dem eller sørge for, at de får eksempelvis psykologbistand til at bearbejde deres oplevelser – der i mange tilfælde kan betegnes som traumatiske.

I Sundhedsstyrelsens anbefalinger til sundhedspersoners møde med pårørende til alvorligt syge fra 2012 fremgår det tydeligt at: ".....sundhedspersoner indledningsvist systematisk undersøger og dokumenterer, om der er børn eller unge som pårørende til patienten .....med henblik på at beslutte, om der er behov for en intervention for at støtte barnet eller den unge som pårørende".

Pårørende i Danmark anbefaler af Sundhedsstyrelsens anbefalinger følges !